٤٢ ساڵ دوای هاتە هاوڵی ڕووخان، چۆن ٤٢ ساڵ چاوەڕێ کرا تەنها ڕاستی ڕەهای ڕووداوەکان ئاشکرا بکرێت

هەستەدار ئەحمەد ئەلساعدی لە بەغدا ٢١ ی مەی ٢٠٢٤

٤٢ ساڵ لەمەوبەر، لە ٥ ی مانگی پێنجەمی ساڵی ١٩٨٢ی زایینی، کاتژمێر ٤:٣٠ی بەیانی، کاتێک هێزەکانی ئۆپۆزسیۆنی عێراق لە ڕێگای ئاسمانی و زەوییەوە هێرشیان کرد بۆ سەر شارۆچکەی دوجەیل، کەس نەیدەزانی ئەوە دەستپێکی چی دەبێت. ئەو ڕۆژە ٦٤ کەس گیان لە دەست دا، زیاتر لە ٤٠٠ کەس بریندار بوون و نزیکەی ٤٠٠٠ کەس ڕاگەیێنران. ئەو ژمارەیە بۆ ساڵانێکی دواتر ببووە سەرەتای ڕووداوێکی گەورەتر کە هەموو عێراقی گرتەوە.

ئەو ڕۆژە بۆ زۆرێک لە خێزانەکانی دوجەیل وەک هەر ڕۆژێکی تر دەستی پێکرد. قوتابیان چوونە قوتابخانە، فرۆشیارەکان کرانەوەی دوکانەکانیان کرد، کرێکارەکان ڕۆیشتن بۆ کارگەکانی دەرەوەی شار. بەڵام لە کاتژمێر ٥:٤٥ی بەیانیدا، کاتێک هێزەکانی ئۆپۆزسیۆن گەیشتە نزیک شارۆچکەکە، هەموو شتێک گۆڕا. ئەو کەسانەی کە ئەو کاتە تەمەنیان نێوان ١٥ و ٢٥ ساڵ بوو، ئێستا دەڵێن وەک هەڵمێکی ڕەش بیریان لێیە کە چۆن هەموو شتێک لە ماوەیەکی کەمدا گۆڕا.

ئەو کەسانەی لە دوجەیل ژیاون و ئێستا لە شوێنە جیاوازەکانی جیهان دانیشتوون، ئەو ڕۆژە وەک ڕۆژێکی گرنگ لە بیریان دەمێنێتەوە. زۆرێک لەوانە ئەو کاتە قوتابی بوون و ئەو ڕۆژە بیریان لە یاریکردن بوو لە حەوشەی قوتابخانەکە. کاتێک تۆپەکە کەوتە نێو باخچەی ماڵێکی نزیک، کەس نەیدەزانی کە ئەو تۆپە لە ڕاستیدا لە لایەن چەکدارێکی ئۆپۆزسیۆنەوە هاوێژراوە بۆ سەر ئامانجێکی ستراتیژی. ئەو کاتە هیچ کەس نەیدەزانی کە ئەو یاریە کۆتایی بە ژیانی هەموو منداڵێک دێنێت لە شارۆچکەکە.

هێرشەکە لە سێ لایەوە دەستی پێکرد. هێزێکی سەربازی لە باشووری شارۆچکەکەوە هات، هێزێکی تر لە ڕۆژهەڵات و هێزێکی سێیەم لە ڕێگای ئاسمانەوە چەتۆکە درا. بەپێی ئەو ڕاپۆرتانەی کە دواتر نووسران، ئەو کاتە نزیکەی ٤٠٠ چەکدار بەشداری تێدا کرد. ئامانجی سەرەکی ئەو هێرشە گرتنی ئەو شارۆچکەیە بوو بە هۆی ئەوەی ڕێگای گواستنەوەی چەک و هێز بۆ باشووری عێراق ببڕێت. بەڵام ئەو کات نەیدەزانی کە ئەو پلانە چۆن کۆتایی دێت.

ئەو کەسانەی کە ئەو ڕۆژە لە دوجەیل بوون، باسی لە چەند کاتژمێرێکی درێژ دەکەن کە تێیدا شەڕ بەردەوام بووە. هێزی حکومەت کە لە بارەگای سەربازی نزیک شارۆچکەکە جێگیر کرابوون، هەوڵیان دا بەرگری بکەن و داوای هاوکاری لە هێزەکانی تر کرد. بەڵام ئەو هێزانە کە داوای هاوکاریان لێ کرا، خۆیان لە کێشەیەکی گەورەدا بوون و نەیانتوانی بگەنە ئەوێ کاتێک پێویستیان پێی بوو. ئەمە یەکێکە لە گرنگترین خاڵەکانی ئەو ڕووداوە کە دواتر لە لێکۆڵینەوەکاندا دەرکەوت: هێزێکی گەورە لە ناوچەکە جێگیر کرابوو بەڵام نەیتوانی بگەنە شوێنی ڕووداوەکە کاتێک پێویست بوو.

ئەو کەسانەی کە ئەو ڕۆژە لە دوجەیل بوون، باسی لە ترس و سەرسوڕمانێکی گەورە دەکەن کە تێیدا هەموو شتێک گۆڕا. کاتێک تۆپەکە کەوت، زۆرێک لە منداڵەکان وایان زانی کە ئەوە تەقینەوەیەکی ئاسایە. بەڵام کاتێک دووکەڵ و بۆنی باروت گەیشتە نێو شارۆچکەکە، هەموو کەس زانی کە شتێکی جیاواز ڕوویداوە. ئەو کەسانەی کە ئەو کاتە تەمەنیان نێوان ٥ و ١٠ ساڵ بوو، ئێستا دەڵێن کە ئەو بۆنە وەک بۆنی هەموو ساڵێکی دواتر هەستی پێی کردووە کاتێک باران دەبارێت.

ئەو کەسانەی کە ئەو ڕۆژە لە دوجەیل بوون، باسی لە چۆنێتی ڕاکێشانی هێزەکانی حکومەت دەکەن کە چۆن هەوڵیان دا بەرگری بکەن و چۆن کۆتایی بە هێرشەکە هێنرا. هەروەها باسی لە ژمارەی قوربانیەکانیش دەکەن کە تا ئەو کاتە زۆر گەورە بوون بەرامبەر بە شارۆچکەیەکی بچووک. هەروەها باسی لە ئەو کەسانەی کە بریندار بوون و کە دواتر ناچار کران بۆ چارەسەر بچنە دەرەوەی وڵات. ئەو کەسانەی کە ئەو کاتە تەمەنیان نێوان ٢٠ و ٤٠ ساڵ بوو، ئێستا زۆرجار باسی لە ئەو کەسانە دەکەن کە لە ڕووداوەکە گیانیان لە دەست دا.

(بەشداری ئەندامانی ئەنجومەنی نوێنەران لە ڕووداوەکە)

ئەو کەسانەی کە ئەو ڕۆژە لە دوجەیل بوون، باسی لە ئەو ئەزموونە دەکەن کە تا ئەمڕۆ لە یادی